

Η ΤΙΜΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

Διάβαζε τη Διαταγή του Συντάγματος. Κάπου σταμάτησε το μάτι του. Σήκωσε ξαφνικά το κεφάλι. Τα μάτια του είχαν μια λάμψη σά θριαμβευτική. Σάν ένας άνθρωπος, που έκανε κάτι τόσο καλό, το θυμάται ξαφνικά και λάμπουν τα μάτια του από μια βαθειά ικανοποίηση της ψυχής.

Ένα γέλιο φάνηκε στο χοντρό του πρόσωπο, ένα γέλιο που σά να φώναζε σέ μάς, που τον κοιτάγαμε : «Άφτό τό κάτι, άφτό τό τόσο μεγάλο, είναι δικό μου. Χειροκροτείστε λοιπόν !!»

Τά φρύδια του είχαν τεντωθεί πρὸς τὰ πλάγια κ' έλεγαν γιά ένα άνθρωπο τόσο πολύ ικανοποιημένο μέ τόν έαφτό του, μέ τή συνείδησή του, που άλλο δέν του έμενε παρά τήν έφχαρίστησή του άφτή νά τήν κάνει μια προσεφκή...

Δυό γραμμές σχημάτιζε τό γέλιο του, που άπ' τίς άκρες τών χειλιών καμπυλωνότανε πρὸς τὰ κάτω και έκαναν τό σαγόνι του νά ξεχωρίζει άπ' τό πρόσωπο. Τό στενό του μέτωπο γυάλιζε σάν άλειμμένο μέ λάδι και δέχ' ύπήρχε κείνη τή στιγμή ούτε μια κίνηση, μονάχα μια βαθειά ικανοποίηση ψυχική.

Τόν κοιτάξαμε όλοι περιμένοντας ν' άκούσουμε κάτι καλό και πολύ έφχαριστο γι' άφτόν, μπορεί και γιά όλους μας άπ' τή Διαταγή του Συντάγματος. Έφερε τό χαρτί κοντά στό φάς και διάβασε : Είταν μια είδοποίηση κάποιου Νοσοκομείου, πὼς πέθανε ένας φαντάρος άπ' τό τάγμα του, που ή παγωμένη κι άκαμπτη επίσημη φρασεολογία τό περιέγραφε μέ κάτι άλλόκοτες φράσεις.

Κοίταξα κατάπληχτος, γιατί δέν κατάλαβα, γιατί κείνο τό γέλιο κ' ή λάμψη τής βαθειάς ψυχικής απόλαψης στό πρόσωπό του.

— Νά... κείνος δ' παλιάνθρωπος... δέ θυμάσαι ;... Που τόν πιστόλισα εγώ... Δέν είταν μακριά, ξαίρεις... Νά κοντά, πολύ κοντά... Μά γὼ τό κατάλαβα πὼς θά γίνει έτσι...

Τό γέλιο του πλατύνθηκε τώρα, λές κ' είχε σηκώσει τήν παντιέρα τής απόλυτης ψυχικής ικανοποίησης :

— Άμα γονάτισε μόλις τόν βρήκεν ή σφαίρα... Ού ! εγὼ τό κατάλαβα πὼς δέ θά τή γλυτώσει... Ξαίρεις ; Σάν που πέφτει τό κλαρί άπ' τό χτύπημα του τσεκουριού, έτσι έπεσε. Άμέ τί ;

Και μάς κοίταξε όλους μέ τή σειρά και μέ τό ίδιο θριαμβευτικό γέλιο. Κ' είταν όμοιος μέ ένα άνθρωπο, που έκανε κάτι πολύ μεγάλο σέ καλωσύνη. Ό άνθρωπος πιστός στό κρεβάτι έμεινε μέ ένα γέλιο παγωμένο στά χείλη κ' ένωμένα τά φρύδια μέ μιάν υπερένταση φρίκης... Ό άλλος άνθρωπος πιστός στό μπαούλο κινούσε νεβρικά τά πόδια του κ' είχε άνοιχτό τό στόμα του, σά νά δεχόταν δ' ίδιος μια σφαίρα πιστολιού. Έγὼ είχα σκύψει στη σύμπα, είχα σκύψει τόσο πολύ, που

ένιωθα τήν πυράδα της καψτή στό πρόσωπό μου. Ένας πόνος στριφογύριζε ξαφνικά στην ψυχή μου, ένας πόνος πολύ πιό σκαφος άπ' τήν πυράδα τής σύμπα ; και που τόν ένιωσα δυνατά σ' όλη τήν ύπαρξή μου. Μά τεντωμένα μάτια είδα ξαφνικά δυό μάτια γιομάτα από μια δοκρυσμένην έκείνη... δυό χείλη μισάνοιχτα που σάν από κεί κάποιον άγγέλου νά φώναζαν ένα τρεμυλιαστό : «Μή... μή...»

Άπ' τήν άλλη μεριά, ένα χοντρό πρόσωπο, ένα μέτωπο στενό μέ μια βαθειά ρυτίδα, που ένωνε τά φρύδια και δυό μάτια, — δ' ή γι' άφτά δέν μπορώ νά μιλήσω... — φοβήθηκα τόσο πολύ αλήθεια νά κοιτάξω κείνα τά φριχτά μάτια...

Κατάλαβε τήν έντύπωση, που έκανε. Μάς ξανακοίταξε μέ τή σειρά όλους, σάν άνθρωπος που δέν καταλαβαίνει τό γιατί.

— Μά τί ; Έφερε νά τόν άφήσω νά παίξει μέ τήν τιμή μου ; Νά προσβάλει τό λόγο μου μέ τή δειλία του ; Ή δική μου ή τιμή...

Είταν σκοτάδι πιά, σά σηκώθηκα νά φύγω από κεί. Χιόνιζε και τά άγκάθια όλόγυρα τά ξερά φάνταζαν τώρα μέ τό χιόνι σά φανταχτερά άσπρα λουλούδια, σάν παράξενα κατάλευκα νεκροκέρια.

Στάθηκα γιομάτος φρίκη και τρόμο. Μπροστά μου ένας άνθρωπος ήσυχος σταμάτησε κ' άφτός. Κινήθηκα κ' άρχισε νά κινείται κ' άφτός μπροστά μου... Σάν κάτι βαρύ νά μέ χτύπησε και λίγο ακόμα νά λιγύσουν τά γόνατά μου, ένῶ στό μυαλό μου άρχισε νά στριφογυρίζει όλοένα : «Σάν ένα κλαρί κομμένο... έτσι έπεσε... τ'όξαιρε άφτός καιά πὼς θά γίνει έτσι...»

Έτρεξα βιάζοντας τόν έαφτό μου και χώθηκα σ' άντίσκηνό μου. Πίσω μου σά νάτρεχε δ' ήσυχος δ' άνθρωπος, και μια σιγαληνή φωνή άκουγότανε πνιγμένη σέ κομμένους λυγμούς :

— «Νά προσβάλω... τήν τιμή του... Ποιά ; μά ποιά τιμή του ;...»

Άναψα τό σπερματόετό μου κ' έκριψα τό πρόσωπό μου στίς παλάμες. Όμως χίλιες φωνές έρχόντανε σ' άφτιά μου κ' ή καθεμιά μέ τό δικό της τόν τόνο φώναζε : «Ποιά ; μά ποιά τιμή του ; Κι' ακόμα χίλια μάτια στυλονόνταν άπάνου μου γιομάτα κατάπληξη ; «Ποιά ; μά ποιά τιμή του ;»

Παρακαλεστά ψιθύρισα :

— Σωκάτε και μή μέ κοιτάτε έτσι. Σκεφτείτε μονάχα πὼς δέκα μέτρα μακριά άπ' τ' άντίσκηνό μου, γύρω στό άμπρι του λοχαγού, γυρίζει ένας άνθρωπος ήσυχος ανάμεσα στά ξερά τ' άγκάθια που μέ τό χιόνι μοιάζουν σάν κατάλευκα νεκροκέρια...

Μέτωπο

Κ. ΜΑΚΙΣΤΟΣ